

46. møde

Fredag den 12. januar 1979 kl. 11.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til økonomiministeren og socialministeren:

Forespørgsel [om den hjemmearbejdende ægtefælles indsats] af Inger Stilling Pedersen (KrF) m. fl.

(Forespørgsel nr. XIII).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

(Lovforslag nr. L 91).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m. v.

(Lovforslag nr. L 95).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter m. v.

(Lovforslag nr. L 96).

5) Første behandling af:

Forslag til lov om statsgaranti for driftslån til virksomheder inden for konsumfiskeindustrien.

(Lovforslag nr. L 101).

6) Første behandling af:

Forslag til lov om en midlertidig oplægningsordning for danske fiskerfartøjer.

(Lovforslag nr. L 102).

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Melchior):

Medlem af folketinget *Gert Petersen* har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 16. januar samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Udvalget om offentlige arbejder har afgivet:

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om dansk medlemskab af en ny international organisation for maritim satellitkommunikation (INMARSAT). (Beslutningsforslag nr. B 31).

Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til økonomiministeren og socialministeren:

Forespørgsel [om den hjemmearbejdende ægtefælles indsats] af Inger Stilling Pedersen (KrF) m. fl.

(Forespørgsel nr. XIII. Anmeldt 10/1 79).

Fjerde næstformand (Melchior):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

(Lovforslag nr. L 91. Fremsat 30/11 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tove Frederiksen (S):

[Tove Frederiksen]

Dette er et forslag om at ændre refusionsreglerne, således at statens refusion på 50 pct. af kommunernes udgifter til hjemmesygeplejersker udvides til også at omfatte sygehjælperudgifter inden for den kommunale hjemmesygepleje.

Det vil kunne betyde, at kommuner i langt større omfang, end tilfældet er nu, vil ansætte sygehjælpere i hjemmesygeplejen, og det vil sige, at patienter i nogle tilfælde kan sygdomsbehandles hjemme og i vidt omfang kan genoptrænes hjemme. Det vil have stor betydning ikke mindst i forhold til ældre, hvor man kan efterkomme ønsket om at forblive længst muligt i eget hjem.

Et tættere samarbejde mellem sygehuse og den primære sundhedstjeneste er nødvendig. Med dette forslag vil der gives mulighed for, at hjemmesygeplejersker frigøres til opgaver, der kræver sygeplejerskeuddannelse, og det vil måske give en mere rational brug af arbejdskraften.

En væsentlig ting, jeg vil pege på, er, at der skabes mulighed for en god aften- og nat-service alt efter det behov, der findes i de enkelte kommuner.

Jeg kan dele Amtsrådsforeningens betænkelighed med hensyn til uddannelseskapaciteten, som er for ringe. Der gøres i en artikel i Danmarks Amtsråds sidste nummer opmærksom på problemet, og nye tanker efterlyses. Der bør gøres en indsats for at øge uddannelseskapaciteten, uden at det går ud over effektiviteten, og forhåbentlig findes der en løsning på dette problem. Jeg kan tilsige støtte til forslaget og anbefale det fra socialdemokratiets side.

Pilgaard Andersen (FP):

Det er klart, at dette er et lovforslag, som fremskridtspartiet ser meget positivt på. Vi håber, at vi hermed kan være med til at styrke den sociale tryghed hos de svage i vores samfund.

Vi mener også, at dette lovforslag kan være med til at afhjælpe hjemmesygeplejerskemangelen og derved være med til at øge muligheden for, at de ældre kan blive i deres hjem så længe som overhovedet muligt. Vi anser det for meget, meget vigtigt, at man for de ældre kan udskyde tidspunktet for anbringelse på plejehjem eller eventuelt hospital.

Den anden ting, vi ønsker lovforslaget kan være med til at løse, er hele problematikken omkring de uhelbredelige sygdomme, hvis der er patienter, der ønsker at komme hjem de sidste uger eller måneder. Vi mener, at dette forslag kan være med til at forøge disse muligheder. Det er i hvert fald et af de områder, som vi synes kan være meget positive. Der kræves megen pleje af og også hyppige tilsyn med de syge. Vi håber på, at der med dette lovforslag kan åbnes muligheder herfor. Det vil også indebære, at vi kan aflaste sygehuse derved, at nogle kan komme hjem i de sidste måneder.

En af de ting, som vi tager meget skarpt afstand fra, er de bemærkninger fra Dansk Sygeplejeråd om, at det støtter forslaget, men kun hvis det er sygeplejersker, der bliver ansat i ledende stillinger. Jeg mener, det er forkert, at det absolut skal være sygeplejersker, der sidder i de ledende stillinger. Jeg må ærligt indrømme, at det minder mig lidt om det gamle ord, at der er for mange hovdinge og for få indianere. Det er da klart, at de er interesserede i at få sygeplejersker ansat i de ledende stillinger, og der har også været en vis tendens til i de seneste år fra kommunernes side at ansætte sygeplejersker i disse stillinger. På den anden side har der aldrig været rejst kritik af kommunernes administration og koordineringen af hele arbejdet ude i kommunerne, så jeg mener, at det administrative personale udmærket kunne klare disse opgaver. Jeg mener ikke, at det er nødvendigt, at det ligefrem er sygeplejersker, der skal sidde på de ledende stillinger. Da der samtidig er stor mangel på sygeplejersker ude i landet, mener jeg nok, det vil være lidt forkert. Det kan også medføre, at der sker en forringelse på hele det sociale plejeområde, idet det er sygehjælperne, der i mange tilfælde kommer til at overtage sygeplejerskernes arbejde, når kun disse kommer til at sidde i de ledende stillinger. Jeg mener så afgjort, at sygeplejerskerne skal fungere ude i marken, og at de skal have et administrativt personale, som skal koordinere arbejdet. Jeg mener, det er meget vigtigt, at den koordinering foregår effektivt.

Det samme gælder hjemmehjælperne og også de kommende sygehjælpere, som der nok er mulighed for at der bliver ansat mange af ude i kommunerne. Jeg mener, at det administrative personale på kommunekonto-

[Pilgaard Andersen]

ret udmærket kan klare de opgaver. Jeg mener også, det er meget, meget vigtigt, at vi ikke udnytter så forholdsvis dyre ressourcer, som sygeplejerskerne udgør, til at koordinere dette arbejde.

Jeg vil da gerne spørge ministeren, om han er bekendt med, at der har været problemer vedrørende koordineringen ude i kommunerne, og om han deler Dansk Sygeplejeråds opfattelse af de problemer. Jeg mener, der er skudt lidt over målet. Men desværre har vi set ved flere lejligheder, at Dansk Sygeplejeråd har forsøgt at få deres medlemmer stoppet ind så mange steder som overhovedet muligt uden at skele til, at der derved kan være nogle ressourcer, som delvis er gået til spilde.

Men vi er positivt indstillet over for lovforslaget, og vi vil også gerne være med til at få det til at gå igennem udvalget uden de helt store problemer. Det, vi nok vil børe mest i under udvalgsbehandlingen, er, hvordan den administrative opgave skal foregå, men i store træk er vi positivt indstillet over for lovforslaget.

Henrik Toft (V):

Venstre kan tilslutte sig indenrigsministerens forslag om ændring af lov om hjemmesygeplejerskeordninger. Det kan vi ud fra intentionerne i forslaget om længst muligt ophold i eget hjem, med den aflastning, det kan medføre for sygehusvæsenet, og ud fra ønsket om den mest økonomiske anvendelse af arbejdsindsatsen. Kan indsatsen forbedres ved refusion til kommunerne som foreslået, er det en yderst fornuftig lovændring.

Modsat fremskridtspartiet ser jeg det som noget positivt, at det sker under fornøden kvalificeret vejledning.

Derfor kan venstre anbefale lovforslaget til hurtigt og velvillig behandling.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Det konservative folkeparti har stor sympati for indenrigsministerens forslag om at ansætte sygehjælpere, og specielt handler lovforslaget jo om refusion.

Bemærkningerne er lange og meget fyldige. Jeg har læst dem vældig godt igennem, og jeg kan ikke rigtig forstå, at sundhedsstyrelsen ikke mener, der skal være tilsyn af en ledende sygeplejerske. Jeg vil gerne stille som

forslag, at disse hjemmesygeplejersker, som skal ansættes i kommunerne og i amterne, bliver uddannede sygeplejersker, og at de, selv om der bliver hjemmehjælpere ansat, har tilsynet med disse hjemmehjælpere.

Der er bare én ting, jeg ikke rigtig forstår, og det er sådan set, at man nu stiller forslag om, at der kan ansættes sygehjælpere i hjemmesygeplejen ude i amter og kommuner. Man ved jo, hvor lille uddannelseskapaciteten er, hvor svært det er at komme ind på skolerne, og hvor mange der meget, meget gerne vil have denne sygehjælperuddannelse, og så er det ikke nok, at vi bare lovgiver og siger, at det skal ske fyldest. Jeg har også mærket mig, at Amtsrådsforeningen ikke er særlig velvilligt indstillet.

Sygehjælperne må jo, efterhånden som deres uddannelse er blevet så god og så langvarig, som den er, have en vis introduktion og instruktion i deres område. Vi ser gerne, at vore ældre bliver så længe som muligt i deres hjem, men vi har jo også erfaret, at det er meget vanskeligt for de ældre overhovedet i weekenderne at få nogen som helst støtte. Hvis ansættelsen af sygehjælpere inden for dette område kan være medvirkende til bedre weekendordninger for vore ældre i deres hjem, ser vi meget velvilligt på det.

Vi vil medvirke til en positiv udvalgsbehandling og er som sagt positive over for lovforslaget.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil gerne have lov til at tage tråden op dér, hvor fru Karen Thurøe Hansen slap den, og det drejer sig om antallet af sygehjælpere, for det er ikke nok, at fru Tove Frederiksen siger, at der kommer nok en løsning på problemet. Den skulle sådan set have ligget her, inden vi går i gang med lovforslaget, for det er ikke første gang, vi behandler spørgsmålet om den for lille kapacitet, hvad enten det nu drejer sig om fysioterapeuter – som har været behandlet før – eller som i dag sygehjælpere. Det afføder også andre problemer, bl. a. det problem, at man på plejehjem har indført den ordning, at man kun vil have de uddannede i 3 måneder, så skal de fyres, for hvis der nu skulle komme en uddannet. Men da der ikke er nogen uddannede, antager man den uddannede igen efter et par ugers tid, og det er

[Yvonne Herløv Andersen]

som at være indlagt i en transithal for de ældre, der er på plejehjemmet. Det er en meget ubehagelig ting, som kun kan klares med oget kapacitet. Når forholdene allerede er sådan inden for de områder, hvor der er brug for og i dag ansat sygehjælpere, kan man sige sig selv, at det må blive uhyre vanskeligt at udvide området for dem, hvad jeg i øvrigt er sympatisk indstillet over for.

I bemærkningerne på side 4 står der noget om, at man fra Dansk Sygeplejeråd regner med, at ca. 20 ud af de ca. 500, man regner med at øge kapaciteten af hjemmesygeplejersker med, bliver stillinger for sygehjælpere. Jeg kan ikke se, at man behøver at foretage en opdeling overhovedet. Jeg forestiller mig, at man ud over hjemmesygeplejerskerne ansætter sygehjælpere. Det er ikke et enten-eller. Det må være et både-og. Man kan bruge begge dele, for det er rigtigt, som det før er sagt heroppefra i dag, at de ældre, der er hjemme, er blevet så dårlige, at en hjemmehjælper sådan set ikke kan klare den opgave, det er i dag at tage sig af dem, hvis det skal ske på forsvarlig vis. Men jeg kunne godt tænke mig at få et mere konkret svar på – vil jeg sige som en sidste bemærkning – hvad man har tænkt sig med hensyn til uddannelsen, for jeg kan ikke stille mig tilfreds med den vattede formulering, at man finder nok en løsning. Jeg vil gerne have at vide, om man også fra regeringens side ønsker at udvide kapaciteten på skolerne.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil med det samme sige, at i socialistisk folkeparti har vi naturligvis ikke noget imod sygehjælpere. De udfører et vigtigt stykke arbejde, og vi ved fra andre lovgivningsområder, at der er meget hårdt brug for sygehjælpere. Ja, vi har faktisk ikke engang dem, vi skal bruge, det ved vi fra bl. a. plejehjemsdebatten.

Men ved at indføre statsrefusion som for sygeplejerskerne nærer vi frygt for at sygeplejerskerne vil blive fuldstændig overflødiggjort i den kommunale hjemmesygepleje. Det ses endda af forslaget, at der end ikke stilles krav om, at den ledende inden for en kommunes hjemmesygepleje skal være sygeplejerske; der står, at det fortrinsvis bør være det. Jeg frygter altså, at udviklingen vil vise, at der ikke kommer til at sidde en sygeplejerske

i denne stilling. Det synes jeg nok det er vigtigt at der gør, og det har flere ordførere også været inde på, bl. a. fru Karen Thuroe Hansen.

Vi frygter, at servicen vil blive forringet af ovennævnte grund, men også på grund af, at der stilles mindre krav til sygehjælpernes uddannelse end til sygeplejerskerne.

Vi er også på det rene med, at dette forslag er et besparelsesforslag, og når vi tænker på al den snak, vi har haft om, at uddannelseskapa- citeten for sygeplejerskerne er for dårlig – det har den været i mange år, og vi ved også, at den ikke bliver væsentligt forbedret fremover – er det klart for os i al fald, at man forsøger at tage et arbejdsområde fra sygeplejerskerne. Men ét problem bliver tilbage, for som det også er sagt af andre heroppefra, mangler vi også hårdt sygehjælper.

Nu er det ikke sådan, at kommunerne efter gældende lov ikke har lov til at ansætte sygehjælpere, det er jeg udmærket klar over. Når det er det billigste, og det er det jo, vil mange kommuner sikkert foretrække det, fordi mange kommuner er hårdt trængt. Når de så oven i købet ud over denne besparelse på lønnen kan få refunderet 50 pct., kommer det nok til at betyde, som jeg før har sagt, at der udelukkende ansættes sygehjælpere, og det kan vi ikke støtte.

Hjemmesygeplejen er efter vores mening et af de områder, som befolkningen er bedst tilfreds med. Den fungerer udmærket, og vi ser en fare for, at der vil ske en forringelse på området. Befolkningen er tilfreds, som jeg før sagde, med hjemmesygeplejersken, fordi det er betryggende, at det er en med en ordentlig uddannelse, og det er betryggende, at der ikke skal komme en hjemmesygeplejerske den ene dag for at give indsprojtninger og en sygehjælper den næste dag for eventuelt at rense et sår, eller hvad ved jeg, og så kommer hjemmehjælperen ind imellem. Det vil give nogle af disse problemer, som vi har på andre områder, hvor der er en forfærdelig masse mennesker omkring den enkelte.

Vi mener, at det er et dårligt forslag, og vi kan ikke gå ind for det, men vi vil selvfølgelig prøve under udvalgsarbejdet om ikke andet så at sørge for, at det bliver en sygeplejerske, der kommer til at sidde på den ledende plads. Vi vil også i udvalget arbejde for, at vi i hvert fald forsøger at få lavet nogle retningslinjer for arbejdsdelingen, for jeg kan

[Lilli Gyldenkilde]

allerede nu se, at der er stort flertal for forslaget. Vi vil altså arbejde for forbedringer af forslaget i udvalget. Vi kan ikke tilslutte os det, som det er.

Tove Jørgensen (DKP):

DKP kan godt gå ind for, at der ydes kommunerne refusion for sygehjælpere i hjemmesygeplejen, men vi nærer de samme betænkeligheder, som flere andre ordførere har givet udtryk for. Vi er ganske enige i de bemærkninger, som Dansk Sygeplejeråd har fremsat om, at sygehjælperne må ansættes under tilsyn af en ledende hjemmesygeplejerske. Det er sundhedsstyrelsen også tidligere gået ind for, og det må vi betragte som et minimumskrav.

Hr. Pilgaard Andersen udtaler, at han er modstander af Dansk Sygeplejeråds udtalelse og taler om for mange høvdinge osv. Det er i højeste grad udtryk for begrebsforvirring, for hvad er det, det drejer sig om? Det drejer sig om, at de enkelte ældre mennesker – og det er jo fortrinsvis dem, det drejer sig om – kan få en fornuftig pleje og ikke en skiftende strøm af forskellige hjemmehjælpere, sygehjælpere, sygeplejersker osv., og derfor er det vigtigt, at arbejdet koordineres og tilrettelægges på den mest forsvarlige måde for den enkelte, der skal modtage hjælpen. Problemerne er især fremme, når pensionisterne udskrives fra hospitalerne, og her vil det også være vigtigt, at der øjeblikkelig kan træde en koordinerende kraft ind og sikre, at den fornødne hjælp kommer til stede.

Dette forslag løser absolut ikke problemerne om de ældres pleje i eget hjem, men det kan være et lille led i denne pleje. Det, der er behov for inden for hjemmesygeplejen, er en døgnpleje, og det er det, der i virkeligheden burde etableres.

Jeg er enig med fru Karen Thurø Hansen og fru Yvonne Herløv Andersen i, at der er behov for en øget kapacitet også på uddannelsessiden, hvis der skal være nogen som helst mening med forslaget. I øvrigt er det betænkeligt, at der, som fremhævet af Dansk Sygeplejeråd, i § 4 til udkast til bekendtgørelse er brugt formuleringen »det nødvendige antal hjemmesygeplejere«. Det udtryk har vi meget, meget dårlige erfaringer med. Vi kender det fra en række andre love, bl. a. »det nødvendige antal daginstitutioner«. Det er et

gummiudtryk, som kan misbruges af kommunerne; derfor må det præciseres, og det må være sådan, at den ændring, vi nu laver, ikke fører til forringelser i dækningen af uddannede hjemmesygeplejersker.

Ole Vig Jensen (RV):

Fra radikal side synes vi, det er et yderst fornuftigt lovforslag, ministeren her lægger frem, idet man ved en ændring af den gældende lov om hjemmesygeplejerskeordninger åbner mulighed for, at der også kan ansættes sygehjælpere. Vi synes, at det er i god overensstemmelse med de bestræbelser, der i disse år udfoldes for at kunne gøre en stærkere indsats i hjemmene fremfor at skulle lade folk blive i længere tid på institutioner, hvad enten det måtte være et sygehus eller for ældres vedkommende på plejehjem.

Det er sagt undervejs her i debatten, at det naturligvis ikke må medføre en forringelse af den serviceordning, som vi allerede har i dag i forbindelse med hjemmesygeplejeordningen, og det vil jeg naturligvis understrege. Jeg kan da heller ikke forestille mig, at det er det, som skulle ligge i ministerens tanker, og jeg har fuld tiltro til, at kommunerne ikke har noget ønske om ikke at yde den bedst mulige service over for deres borgere.

Dansk Sygeplejeråd har rejst spørgsmålet, om det er forsvarligt at indføre en sådan ordning, medmindre der er en ledende hjemmesygeplejerske knyttet til ordningen. Det synes jeg udvalget skal forsøge at se grundigt på. Vi har megen sympati for tanken om, at der må være et kvalificeret ledermæssigt ansvar knyttet til denne ordning, hvor der altså nu for fremtiden bliver 3 personalekategorier knyttet til disse hjemmeplejeordninger.

Det er vel tænkeligt, at der kan være enkelte kommuner, hvor det måske på fornuftig måde kan organiseres på anden måde end gennem ledende hjemmesygeplejersker, og det synes jeg man må se på i udvalget, men hovedtendensen må gå i retning af, at der er en fagligt uddannet leder af hele området.

Så er der andre, der har været inde på spørgsmålet om uddannelseskapaciteten, og her synes jeg, vi må sige til ministeren, at det er helt nødvendigt, at vi får fremmet mulighederne for, at der kan uddannes flere på området: det gælder både sygeplejersker og altså i dette tilfælde også sygehjælpere. Vi

[Ole Vig Jensen]

kan ikke åbne op for, at der bliver flere stillinger på området, medmindre der også tilvebringes den nødvendige uddannelsesmæssige kapacitet, og her ligger altså et ekstra ansvar på ministeren i forbindelse med det lovforslag, som er fremsat her.

Men vi kan altså fra radikal side støtte lovforslaget, som det foreligger.

Schak Nielsen (DR):

Principielt kan jeg godt tilslutte mig dette forslag, og jeg kan også tilslutte mig de ønsker, der har været udtrykt om flere uddannede, både sygeplejersker og sygehjælpere.

Vi har fået et notat fra Dansk Sygeplejeråd, og for mig at se er det spørgsmålet om graden af ledelsesfunktion, man nok skal diskutere noget. Forholdet mellem instruktion og ledelsesfunktion må vi have afklaret, så vi ikke får uro om sagen, inden den starter. Et fagforeningsspørgsmål skulle nødigt gå ud over patienterne. Det er trods alt dem, det drejer sig om.

Men altså tilslutning fra vores side.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg vil gerne takke for den overvejende tilslutning til lovforslaget, som er gået igen i ordførernes taler. Der var nogle enkelte ting, som gik igennem de fleste af indlæggene, og det var bl. a. spørgsmålet om mangelen på sygeplejersker og sygehjælpere. Her kan jeg henvise til den debat, som har været ført tidligere i denne samling om temaet i forbindelse med et andet forslag, og erindre om, at det først og fremmest er en opgave, som påhviler sygehusejerne. Derfor har jeg også i efteråret rettet henvendelse til Amdsrådsforeningen, som repræsenterer den største del af sygehusejerne, med en opfordring til, at man udnytter alle de muligheder, der findes inden for sygehussystemet, for at uddanne flere sygeplejersker og sygehjælpere. Jeg ved også, at der er sat ting i gang, og jeg kan referere til de tal, jeg gav i den førnævnte debat her i tinget, om den stigende kapacitet inden for uddannelsen. Den er ikke ganske tilfredsstillende. Der vil stadig være en årrække, hvor vi vil være præget af mangel ikke mindst på sygeplejersker.

Intentionen med forslaget her er, at visse af funktionerne inden for hjemmesygeplejen i fremtiden vil kunne udføres af sygehjælpere

og også vil blive det nu, hvor kommunerne økonomisk er mere tilskyndet til denne ansættelse derigennem, at der åbnes for en refusionsordning.

Det er jo ganske rigtigt, som det er sagt af flere ordførere, at allerede i dag har man den faktiske mulighed for at anvende sygehjælpere til disse opgaver, hvis man ønsker det. Det gør man f. eks. i København og på Frederiksberg. Det, man har manglet, har været en analog refusionsordning, som ligesom har kunnet tilskynde kommunerne til denne nye anvendelse af en i øvrigt velegnet personalegruppe til en række af opgaverne her.

Det kan ikke forundre, at spørgsmålet om ledelsen af hjemmesygeplejen har været draget frem også på baggrund af Dansk Sygeplejeråds tilkendegivelser i spørgsmålet. Jeg vil gerne sige, at ingen skal naturligvis fortænke Dansk Sygeplejeråd i som en interesseorganisation at fremsætte synspunkter til fordel for sine medlemmer. Det, der må være opgaven for folketinget, er nøje at afbalancere de faglige hensyn og de nødvendige hensyn med hensyn til en ledelse af hjemmesygeplejen. Jeg henviser til de bemærkninger, som er gjort i lovforslaget, og hvori også er givet kommentarer til de synspunkter, som er fremsat fra Dansk Sygeplejeråd. Men jeg er selvsagt parat til i et kommende udvalgsarbejde at gå nærmere ind i disse ting, for jeg tror, at alle vil kunne mødes i det synspunkt, at det væsentlige er at have en fagligt rimelig og forsvarlig ledelse af hjemmesygeplejen, og at det vil kunne lykkes, også uden at man knytter den til ganske bestemte personalekategorier.

Fru Lilli Gyldenkilde nærer frygt for, at sygeplejerskerne skal blive overflødiggjort gennem dette forslag. Hertil vil jeg gerne sige, at jeg tror, fru Lilli Gyldenkilde ser spøgelse ved højlys dag. Det er jo sådan, at man forudser inden for de nærmeste år, at hjemmesygeplejen som område skal bruge omkring 500 medarbejdere mere, og da har man i lovforslaget forudset, at hvis det forholdstal, der i dag findes, mellem sygeplejersker og sygehjælpere, overføres til denne tilgang af personale, så vil det være 480 sygeplejersker, der yderligere kommer til, og 20 sygehjælpere.

Jeg advarer imod at lægge for meget i disse tal, fordi det er forholdstalsregning, der er tale om, og den nye økonomiske mekanisme

[Indenrigsministeren]

i forbindelse med kommunernes refusion vil og bør give anledning til et andet forhold mellem disse tal. Men alligevel vil det være sådan, at tilgangen af sygehjælpere på dette område vil være gradvis. Det vil formentlig fortrinsvis være i de større kommuner, hvor man har mulighed for en rimelig arbejdsdeling. Man vil derigennem se, at også antallet af uddannede sygeplejersker i hjemmesygeplejen efter min formening vil være stigende i de kommende år, altså det modsatte af den spådom, som fru Lilli Gyldenkilde fremsatte.

Med disse bemærkninger skal jeg gentage mit tilsagn om at yde al tænkelig bistand i forbindelse med det kommende udvalgsarbejde.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er naturligvis bemærkningen om at se spøgelser ved højlys dag. Jeg skal da være glad, hvis udviklingen vil vise, at det har jeg gjort. Det ville være udmærket, for det, der bekymrer mig, er naturligvis ikke så meget, at der ikke skal blive brug for sygeplejerskerne, for det er jeg ganske enig i, at det vil der blive, uha-uha, vi har stor mangel på dem, så det er slet ikke det, det handler om.

Det, det handler om, er, at jeg er bange for, at serviceniveauet vil blive sænket, fordi man naturligvis også skal ansætte folk, der har en om ikke dårligere, så i hvert fald ikke så høj uddannelse som sygeplejersker. Det betyder, at lønnen er mindre, og det er i sig selv en tilskyndelse til at ansætte sygehjælpere. Den findes også i den nugældende lov, så af den grund behøver man ikke lave ændringer.

Nu gør man så det, at man derudover laver en 50 pct.s refusionsordning på den løn, som i forvejen er mindre end en sygeplejerskeløn. Og det er da noget, der siger sig selv – og det ligger jo også i forslaget – at det betyder, at der kommer flere sygehjælpere ind på området. Men problemet er stadig væk – og det kom ministeren ikke ind på – at vi også mangler uddannede sygehjælpere.

Jeg synes ikke, at dette forslag er så uproblematisk, som man har haft indtryk af gennem ordførernes indlæg.

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg har ikke noget ønske om at bagatellisere problemerne omkring personalesituationen i sygeplejen som helhed. Jeg tror, alle er enige om, at der er betydelige problemer, som vi i fællesskab skal prøve at løse. Men jeg tror også, man må sige, at den omstændighed, at man til nogle opgaver inden for hjemmesygeplejen med fuld virkning og godt resultat vil kunne anvende sygehjælpere, betyder en aflastning af den samlede personalesituation i sygeplejen. Hertil kommer det vigtige, at antallet af uddannede sygehjælpere er lettere at sætte i vejret end antallet af uddannede sygeplejersker. Det vil sige, at alt i alt skulle dette give os bedre muligheder for at komme igennem den – indrømmet – vanskelige personalesituation i de kommende år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m. v.

(Lovforslag nr. L 95. Fremsat 1/12 78).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for frugt og gartneriprodukter m. v.

(Lovforslag nr. L 96. Fremsat 1/12 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.